

HZJZ

HRVATSKI ZAVOD
ZA JAVNO ZDRAVSTVO

Rockefellerova 7

HR-10000 Zagreb

T: +385 1 4863 222

F: +385 1 4863 366

www.hzjz.hr

Verzija 5.

Zagreb, 16.4.2020.

UPUTE ZA SPRJEČAVANJE I SUZBIJANJE EPIDEMIJE COVID-19 ZA PRUŽATELJE SOCIJALNIH USLUGA U SUSTAVU SOCIJALNE SKRBI

Uputa se odnosi na domove za starije i nemoćne osobe i druge pružatelje socijalnih usluga smještaja i organiziranog stanovanja (ustanove, obiteljski domovi, udomiteljske obitelji i drugi pružatelji sukladno Zakonu o socijalnoj skrbi).

Do daljnjeg su zabranjene sve posjete korisnicima, donošenje hrane i sl., a korisnicima je zabranjeno da odlaze kući u posjet kako se za vrijeme boravka izvan smještaja u sustavu socijalne skrbi ne bi zarazili i prilikom povratka virus prenijeli na ostale korisnike.

Odlasci u drugi smještaj izvan sustava socijalne skrbi moraju biti opravdani iz medicinskih razloga i prethodno organizirani.

Organizacija rada pružatelja socijalnih usluga

Preporučuje se rad zaposlenika organizirati na slijedeći način:

Ako je moguće organizirati turnusni rad u radnoj izolaciji na način da zaposlenici rade u sedmodnevnim ili četrnaestdnevnim smjenama za vrijeme kojih dolaze na radno mjesto i odlaze s radnog mjesta organiziranim prijevozom.

Tijekom smjene zaposlenici borave u organiziranom izoliranom smještaju tzv. radnoj izolaciji u krugu ustanove ili u nekom drugom obliku smještaja, također ako je moguće organizirati.

Prije dolaska u sedmodnevnu ili četrnaestdnevnu smjenu djelatnika za koje je organiziran rad iz radne izolacije obavlja se testiranje na SARS-CoV-2. Testiranje se provodi uoči početka turnusnog rada.

Ako nije moguća organizacija rada iz radne izolacije, također se preporučuje organizirati turnusni rad u sedmodnevnim ili četrnaestdnevnim smjenama.

Mjerenje temperature i praćenje pojave simptoma kod zaposlenika

Svakodnevno kod dolaska i odlaska s posla, zaposlenicima se bezkontaktnim toplomjerom mjeri tjelesna temperatura i utvrđuje se imaju li respiratornih simptoma. Kod osobe s povišenom temperaturom (37.2°C i veća) mjeri se temperatura i standardnim toplomjerom pod pazuhom.

Evidenciju o vrijednostima izmjerene tjelesne temperature i eventualnom postojanju respiratornih simptoma upisuje se u zasebnu evidencijsku knjigu.

HZZ

S temperaturom nije dozvoljeno raditi, pružati socijalnu uslugu niti dolaziti u prostor poslodavca odnosno pružatelja usluge.

Svaki zaposlenik koji tijekom radnog vremena posumnja ili utvrdi da ima povišenu temperaturu ili bilo kakve respiratorne ili druge simptome bolesti obvezno ih mora prijaviti voditelju ustrojbene jedinice/ravnateljstvu, nadležnom domskom liječniku i nadležnom liječniku obiteljske medicine te se treba udaljiti s radnog mjesta. Nadležni domski liječnik ili nadležni liječnik obiteljske medicine u dogovoru s voditeljem ustrojbene jedinice /ravnateljstvom u domu odnosno smještaju, obavještava nadležnog epidemiologa i nadležni centar za socijalnu skrb ako se radi o sumnji na COVID-19 kod zaposlenika.

Član udomiteljske obitelji, predstavnik obiteljskog doma i članovi njegove obitelji obvezni su pridržavati se svih mjera propisanih za zaposlenike domova vezano uz nadzor tjelesne temperature i respiratornih simptoma te obavještavanja nadležnih liječnika primarne zdravstvene zaštite, epidemiologa i centra za socijalnu skrb.

U slučaju sumnje na kontakt sa zaraženim ili oboljelim od COVID-19, telefonom se **odmah** mora javiti nadležnom epidemiologu ili u COVID ambulantu ako je ustrojena na razini lokalne zajednice te nadležnom domskom liječniku i nadležnom liječniku obiteljske medicine.

U slučaju saznanja za mogućeg prenositelja /mogući izvor infekcije svaki zaposlenik odnosno pružatelj usluge dužan je **odmah** obavijestiti ravnateljstvo i neposrednog voditelja, predstavnika obiteljskog doma i udomitelja.

Ulazna vrata otvaraju se na poziv telefonom ili zvonom od 7-15 sati radnim danom. Vikendom/blagdanom/ radnim danom poslijepodne vrata otvara dežurni djelatnik.

Na ulazu u ustanovu postaviti dozatore s dezinficijensom za dezinfekciju ruku.

Dostavu za potrebe ustanove preuzimaju nadležni radnici doma na vanjskim vratima, a ulaz je dozvoljen iznimno serviserima i ostalim službama za čijim uslugama postoji neodgodiva potreba, uz obveznu mjeru dezinfekcije ruku i po potrebi nošenja zaštitne maske i zamjenske obuće.

Kupovinu za potrebe pokretnih i orijentiranih korisnika obavlja svaki drugi dan za to dodijeljeni djelatnik. Sve korisnike potrebno je petkom upozoriti da nabava neće biti moguća u vrijeme blagdana i neradnih dana. Dnevne tiskovine korisnicima donosi dežuri djelatnik/ neradnim danom spremačica u jutarnjoj smjeni ili dežurni djelatnik.

Svim osobama koje ulaze u prostor poslodavca, odnosno pružatelja socijalne usluge (radnik, član obitelji pružatelja usluge, korisnik, dostavljač, ili bilo koja druga osoba) dužna je obvezno dezinficirati ruke sredstvom za dezinfekciju odmah po ulasku i mora im se izmjeriti tjelesna temperatura na isti način kao i zaposlenicima. Za pridržavanje mjere odgovorna je osoba zadužena za otključavanje vrata koja je u slučaju nepoštivanja dužna zabraniti ulaz i obavijestiti neposredno nadređenog voditelja / dežurnu medicinsku sestru i ravnateljstvo ili predstavnika obiteljskog doma i udomitelja.

Svi radnici i pružatelji socijalnih usluga moraju se pridržavati mjera fizičke udaljenosti i ukoliko borave u zajedničkim prostorima moraju poštivati mjeru razmaka od 2 metra te da ih u istom prostoru ne boravi više od petero odnosno manje, ovisno o veličini prostora.

HZZZ

Zajedničke prostore obvezno je prozračivati dva puta dnevno uz nadzor ulaznih vrata tamo gdje je potrebno, radi zabrane ulaska. Odgovorna: spremačica u domu.

Sobe korisnika obvezno prozračivati nakon svake njege u trajanju od minimalno pola sata odnosno primjereno zdravstvenom stanju korisnika i vremenskim prilikama. Odgovorna: dežurna medicinska sestra/njegovatelj, predstavnik obiteljskog doma, udomitelj.

Kvake na ulaznim vratima obvezno dezinficirati svaka 2 sata.

Odgovorna: čistačica u smjeni uz potpis i naznaku vremena u bilježnici za evidenciju, predstavnik obiteljskog doma i udomitelj.

Najmanje jednom dnevno obavezno dezinficirati električne prekidače u prostorijama, kvake u svim sobama i kupaonicama korisnika te rukohvate u hodnicima (spremačice), telefone (po mogućnosti i mobitele) u svim sobama korisnika (njegovateljice), kvake i telefone u kuhinji i skladištima (pomoćne radnice u kuhinji/kuharice), kvake u praonici rublja (pralje-glačare) kao i kvake i telefone u uredima (radnici svaki u svom uredu). Svi zaposleni obavezno moraju odmah po ulasku dezinficirati vlastite mobitele.

Na samom ulazu u prostor smještaja treba osigurati zaseban prostor za oblačenje radne obuće svim zaposlenicima. Svima ostalima koji ulaze u prostor smještaja treba osigurati korištenje zamjenske obuće. Alternativno, tamo gdje nije moguće organizirati zaseban prostor za oblačenje radne obuće kod ulaza u ustanovu, postavljaju se dezinfekcijske barijere (dezbarijere). Dezbarijere su posebno pripremljene površine (posude, spužve i sl.) preko kojih moraju proći ljudi prije ulaska u ustanovu s ciljem sprječavanja unosa mikroorganizama u unutarnji prostor.

Dezbarijere moraju biti postavljene tako da se ne mogu zaobići ili preskočiti, a debljine najmanje 6 cm do 8 cm. Kao dezbarijere za dezinfekciju obuće ljudi najbolje je postaviti sintetske spužve prelivene otopinom dezinficijensa. Dezinficijensi koji se koriste za dezbarijeru trebaju biti agresivniji, pa su prikladne klorne otopine jače koncentracije npr. 0,5 % Na-hipoklorita (izbjeljivač koji se može naći u kućanstvu razrijeđen 1:10). Za održavanje dezbarijere zadužena je spremačica. Dezbarijeru svakih 3 sata prati i ponovno natapati s dezinfekcijskom otopinom ili sukladno dinamici ulazaka unutar prostora smještaja. Ako dezbarijere nisu smještene ispod natkritog prostora, nakon svake kiše moraju se prelići novom količinom otopine.

Obavezno dodijeliti za svaki zadatak jednu odgovornu osobu.

Zabranjuje se donošenje namirnica i ostalih potrepština korisnicima usluge smještaja i organiziranog stanovanja od strane članova obitelji i prijatelja za vrijeme trajanja pandemije.

Nepridržavanje navedenih mjera od strane zaposlenih i nepridržavanje od strane korisnika i/ili rodbine može imati teške, pa i fatalne posljedice po korisnike koji zbog svojih godina i bolesti pripadaju najrizičnijoj skupini.

Korisnici

Preporučuje se privremeno ograničiti korisnicima izlazak izvan prostora u kojem se pruža usluga smještaja i organiziranog stanovanja (nekretnina s okućnicom) izuzev u medicinskim i izvanrednim/opravedanim okolnostima te svaki kontakt s ostalim korisnicima osim kada je to neizbježno i pri tome se moraju poštivati mjere fizičke udaljenosti.

HZJZ

Za sve korisnike obveza je pridržavanje mjere fizičke udaljenosti a ukoliko borave u zajedničkim prostorima mora se držati razmak od 2 metra te poštivati mjeru da ih nema više od petero odnosno manje u istom prostoru, ovisno o veličini prostora.

Korisnici su dužni dezinficirati ruke prije svakog obroka, a ukoliko je moguće tijekom trajanja epidemije preporuča se da svaki korisnik objeđuje u svojoj sobi.

Za pridržavanje mjere u odnosu na korisnike odgovorna je dežurna medicinska sestra ili drugi dežurni djelatnik odnosno drugi pružatelj usluge.

Organizacija funkcioniranja vezano uz ostale medicinske usluge

Županijski stožeri civilne zaštite dužni su iz postojećeg sustava zdravstvene zaštite organizirati uspostavu mobilnih uroloških timova, mobilnih timova za promjenu nazogastrične sonde i trahealne kanile, odnosno osigurati kontinuirano pružanje svih postupaka zdravstvene skrbi na razini primarne zdravstvene zaštite i dostupnost nadležnog liječnika obiteljske medicine te one skrbi s razine specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite koja se može pružiti izvan bolničke ustanove, uz pridržavanje svih mjera prevencije.

Medicinski djelatnik doma pozvati će hitnu medicinsku službu kada je korisniku životno ugroženo zdravstveno stanje na broj 194. O potrebi za intervencijom odlučit će djelatnik medicinske prijavno-dojavne jedinice a sukladno hrvatskom indeksu prijema poziva. U ostalim slučajevima zadužuje se lokalna zajednica za organiziranje provedbe zdravstvene skrbi i njeno kontinuirano pružanje na razini primarne zdravstvene zaštite i za kućne posjete koje su u nadležnosti liječnika obiteljske medicine.

Ako u domovima postoje ambulante, za pružanje zdravstvene skrbi na razini primarne zdravstvene zaštite za druge osiguranike a ne samo za korisnike smještaja, potrebno ih je izmjestiti izvan doma za vrijeme trajanja pandemije.

Organizacija bolničke skrbi u nadležnosti je županijskih stožera civilne zaštite.

Za sve korisnike kojima su potrebni redoviti odlasci u bolnicu zbog liječenja (npr. kemoterapija i dr.) obveza je da se za njih u domu/smještaju organizira samoizolacija za vrijeme trajanja pandemije. Ako nije moguće u smještaju osigurati samoizolaciju, korisnike se smješta u bolnicu.

Korisnici koji u bolnicu odlaze na hemodijalizu zadržavaju se u bolničkom smještaju.

Nakon dugotrajnog bolničkog liječenja provodi se testiranje na SARS-CoV-2 i korisnika se otpušta u 14-dnevnu samoizolaciju u smještaju, a nakon primitka negativnog nalaza na SARS-CoV-2.

Ako tijekom samoizolacije korisnik razvije simptome koje upućuju na COVID-19 potrebno je organizirati testiranje na SARS-CoV-2.

U slučajevima hitnog prijema korisnika se smješta u 14-dnevnu samoizolaciju uz obveznu provedbu testiranja na SARS-CoV-2.

Postupanje kod sumnje na COVID-19 i kod povratka u smještaj i organizirano stanovanje u sustavu socijalne skrbi

Izolirati korisnika ili korisnike u zaseban smještaj predviđen za izolaciju bilo da postoji sumnja na COVID-19 kod korisnika ili da se korisnik vraća u ustanovu, odnosno pri hitnom prijemu kada još nisu poznati rezultati testiranja na SARS-Cov-2.

Postupci prema korisnicima koji su bili u visokom riziku od izlaganja infekciji COVID-19 provode se sukladno mjerama samoizolacije u trajanju od 14 dana.

Korisnik s respiratornim smetnjama, ukoliko nije u jednokrevetnoj sobi, smješta se u sobu za izolaciju koju ne smije napuštati niti biti u ikakvom socijalnom kontaktu s drugim korisnicima.

Svaku sumnju na infekciju COVID-19 prijavljuje se nadležnom domskom liječniku te se u dogovoru s njim obavještava nadležna epidemiološka služba i dogovara postupak testiranja i daljnja obrada, a eventualno bolničko liječenje dogovara se uz telefonsku najavu.

U slučaju teže kliničke slike ili značajnijeg pogoršanja bolesti poziva se hitna medicinska služba (194) te se osobu upućuje na bolničko liječenje.

Korisnike kod kojih je utvrđena zaraza COVID-19 (neovisno o težini kliničke slike) liječi se u odgovarajućoj bolničkoj ustanovi radi sprječavanja širenja zaraze novim koronavirusom unutar ustanove, pri čemu se poziva hitna medicinska služba (194) te se osobu upućuje na bolničko liječenje. U samoizolaciji su korisnici koji ne pokazuju simptome zaraze (u suprotnom primjenjuje se postupak s korisnicima sa sumnjom na infekciju COVID-19).

U samoizolaciji o korisniku brinu zaposlenici koji su raspoređeni za pružanje usluga isključivo za takve korisnike.

U slučaju nemogućnosti organizacije posla zbog većeg broja zaposlenika koji su u samoizolaciji, stožeri civilne zaštite (državni i lokalni) u koordinaciji s osnivačima mogu preraspodijeliti zaposlenike drugih ustanova i organizacija, a kako bi se osigurala kontinuirana skrb o korisnicima domova.

Umrli sa sumnjom na COVID-19

Ako je osoba umrla a sumnja se da je bila zaražena virusom SARS-CoV-2, osoblje ne smije premještati tijelo umrlog već pozvati mrtvozornika kojeg prethodno mora upozoriti na opasnost od zaraze i obavijestiti nadležnu epidemiološku službu. Ostale upute o postupanju s umrlima dostupne su na www.hzjz.hr.

Ostalo

Omogućiti češće i duže telefoniranje radi ublažavanja posljedica ograničenja posjeta korisnicima. Do daljnjeg se obustavlja prijam novih korisnika osim na privremeni smještaj u kriznim situacijama uz obveznu izolaciju korisnika u trajanju od 14 dana i prethodno uzimanje brisa za testiranje na SARS-CoV-2.

Obustavlja se pružanje usluge dnevnog boravka korisnika i za korisnike za koje je potrebno zamjenjuje se uslugom pomoći u kući ili drugom odgovarajućom uslugom. Usluga pomoći u kući osigurava se

HZJZ

korisnicima kojima je nužno potrebna skrb i to kroz dostavu gotovog obroka ili dostavu namirnica i lijekova dok se ostali elementi pomoći u kući koji zahtijevaju ulazak u kuću pružaju na način da ih obavljaju djelatnici koji su do daljnega oslobođeni svih poslova koji zahtijevaju kontakt sa štićenicima doma te pri pružanju usluge koriste svu potrebnu zaštitnu opremu.

Intenzivira se individualan rad s korisnicima te psihosocijalna podrška kako bi se ublažile posljedice ograničenja posjeta te olakšao život kod pružatelja usluge za vrijeme trajanja epidemije.

Sve aktivnosti kod pružatelja usluge organiziraju su na način uvažavanja fizičke udaljenosti.

Osigurava se:

- Testiranje korisnika po isteku 14-dnevne samoizolacije (uzimanje briseva) kod pružatelja usluge, u sljedećim slučajevima:
  1. prilikom povratka korisnika socijalne usluge smještaja i organiziranog stanovanja kod svih pružatelja socijalnih usluga (ustanova, obiteljski dom, udomiteljska obitelj i drugi pružatelji socijalnih usluga):
    - a. iz zdravstvene ustanove,
    - b. nakon bijega od pružatelja socijalne usluge,
  2. prilikom privremenog smještaja u kriznim situacijama korisnika kod svih pružatelja socijalnih usluga (ustanova, obiteljski dom, udomiteljska obitelj i drugi pružatelji socijalnih usluga):
    - a. prilikom povratka iz zdravstvene ustanove
    - b. nakon bijega od pružatelja socijalne usluge.
- Zaštitna oprema koja je prvenstveno namijenjena za one koji su u bliskom kontaktu s oboljelim korisnicima, a koju osigurava stožer Civilne zaštite županije.
- Najbolja dostupna skrb za oboljele korisnike u domu do prijema u zdravstvenu ustanovu.
- Kontinuirana suradnja s liječnikom primarne zdravstvene zaštite (liječnikom obiteljske medicine odnosno nadležnim domskim liječnikom) te epidemiološkom službom.
- Kontinuirana nužna suradnja s osnivačem.

HZJZ u suradnji s Ministarstvom za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku